

216

Jaargang 2020

3D-Bulletin

Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie

3D-Bulletin 216, 2020-1

INHOUDSOPGAVE

4 Redactioneel

- 4 3D-Bulletin 216
Dennis Boersma

6 Verenigingsnieuws

- 6 Verslag van de 202e verenigingsdag
28 september 2019
Sophieke Nijhuis-Bouma
- 8 Verslag van de 203e verenigingsdag
30 november 2019
Sophieke Nijhuis-Bouma
- 12 Agenda ALV 2020 / Jubilarissen
- 13 Nieuws uit de regio's
VR in Regio Midden (voorheen 't Gooi)
Job van de Groep
- 14 Mededelingen Bibliotheek N.V.v.S.
Sophieke Nijhuis-Bouma

17 Verenigingsdagen

- 16 Routebeschrijving 't Visnet
Ledenmutaties / N.V.v.S. e-groep
Jan Broeders
- 17 Programma verenigingsdag 204 en 205
Verenigingsdata 2020
John Klooster

18 Driedimensionaal

- 18 Stereofotocompetitie 2019
Dennis Boersma
- 24 Fantogrammen op een 3D-monitor
Theo van Dam en Job van de Groep,
met dank aan Chris Vissers
- 32 Pannen in 3D - effect van oogpunt en
objectiefpunt bij het bekijken
Job van de Groep
- 34 Reactie op pannen in 3D
Dennis Boersma
- 35 Dieptekaart niet compleet?
Job van de Groep
- 43 De zoektocht naar een goede 3D-clo-
se-up-lens
Gert-Jan Wolkers
- 48 Verslag van het 22^e ISU World Con-
gress
Dennis Boersma, Willy en Willebrord
Dorresteijn-Lindenbergh
- 52 It was forty years ago today... (14)
Harry zur Kleinsmiede

58 Content / Wegwijzer

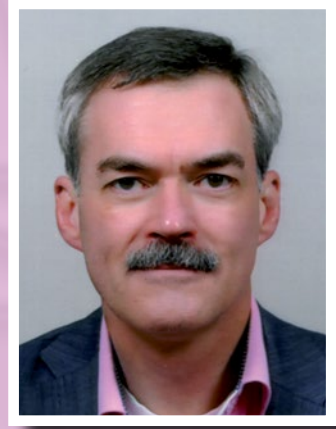
59 Vraag & Aanbod

Foto voorpagina: *Willebrord Dorresteijn*
"Zandsculptuur bij Travemünde"

Foto achterzijde: *Job van de Groep*
"Reddingspost bij Travemünde"

Redactioneel

3D-Bulletin 216

Dit eerste 3D-Bulletin in het nieuwe jaar zit in een nieuw jasje. Om kosten te besparen was het noodzakelijk van drukkerij te veranderen. De wat dikkere matte kافت die u gewend bent was daar niet voorhanden. Daarom nu een iets dunnere, maar wel mooi glanzende omslag. Van binnen is alles bij het oude gebleven.

Het eerste nummer in het jaar heeft altijd wat meer fotopagina's vanwege het verslag van de fotocompetitie. Zo krijgen ook de leden die niet naar de verenigingsdagen in Huizen komen toch een indruk van de inzendingen van de fotocompetitie.

Tijdens de Open dag in november vorig jaar hebben een aantal leden getoond hoe zij hun hobby in praktijk brengen. Onder hen Chris Vissers die liet zien hoe je een fantogram maakt en hoe je deze op een liggend beeldscherm kunt tonen. Theo van Dam en Job van de Groep hebben hier een artikel over geschreven.

Job van de Groep wil altijd het naadje van de kous weten. Zo vroeg hij zich af of het maken van een uitsnede uit een stereofoto niet een bepaalde 'onnatuurlijke' vervorming geeft die het bekijken van de foto beïnvloedt, met name als de uitsnede niet uit het midden maar meer naar de rand van de foto is. Zo'n uitsnede maak je bv. ook als je in een show inzoomt op een foto en die uitsnede over de foto verschuift. En is dat dan vergelijkbaar met het pannen met een camera? Ik vond dit zo'n interessante vraag dat ik mijn eigen visie in een aansluitend artikel heb gezet. Er valt hier zeker nog meer over te zeggen, dus als lezers ideeën hebben dan zijn die welkom bij de redactie.

Ook vroeg Job zich af hoe het mogelijk is van een 2D-foto en een dieptekaart een stereopaar te maken. Daarvoor heb je eigenlijk informatie nodig die ontbreekt in de 2D-foto. Ook daar heb ik mijn reactie aan toegevoegd.

Gert-Jan Wolkers heeft weer een nieuwe 3D-close-up-lens. Hij deelt zijn ervaringen met deze lens en laat een aantal met deze lens gemaakte foto's zien.

Vorig jaar augustus was het tweejaarlijkse ISU-congres, dit keer voor ons relatief dichtbij in Lübeck, Duitsland. Nederland had na Duitsland, de Verenigde Staten en Zwitserland de vierde delegatie in grootte. Naast een overzicht van mijn hand een impressie van een aantal excursies door Willy en Willebrord Dorresteijn.

Zoals gebruikelijk sluit Harry zur Kleinsmiede weer af met een reeks foto's van veertig jaar geleden. Dit keer van een reis naar Polen.

Namens het bestuur van de NVvS en de redactie van het 3D-Bulletin wens ik eenieder het allerbeste voor 2020 en veel mooie 3D-momenten.

Voor nu weer veel lees- en kijkplezier.

Dennis Boersma

"Cuba Classics" door Dennis Boersma

Verenigingsnieuws

Verslag van de 202^e verenigingsdag 28 september 2019, Open dag

De verenigingsdag in september staat al jaren te boek als de Open dag, zo ook dit jaar. Aan het begin van de dag heette Job van de Groep als vicevoorzitter zo'n 45 aanwezigen hartelijk welkom. Hij verving daarbij Dennis Boersma, die op de 3D-markt in een andere zaal van 't Visnet de NVVS presenteerde aan bezoekers die (nog) geen lid van de vereniging waren.

John Klooster had een gevarieerd programma samengesteld met technisch goede series, een enkele pseudo daar gelaten. Het gaat te ver om alle series kort te beschrijven, te meer omdat een aantal al tijdens een recente verenigingsdag is getoond en genoemd is in het verslag van de betreffende dag (zie verderop in dit verslag).

Wat betreft de nog niet eerder vertoonde series beperk ik me tot wat op mij vooral indruk maakte, zonder daarbij de makers van de andere series te kort te willen doen. Een verslag dat een impressie van het geheel moet geven, is eigenlijk per definitie persoonlijk ingekleurd.

Zo vond ik de serie van Jaap van Loon over Troyes erg mooi. Deze plaats ligt in het noordoosten van Frankrijk en heeft een prachtige gotische kathedraal gewijd aan de apostelen Petrus en Paulus, met indrukwekkende glas-in-loodramen en een prachtig interieur. Ook zagen we elders in de stad vakwerkhuisen, waardoor je eerder het gevoel had in Duitsland te zijn dan in Frankrijk.

Ernest van Loon liet een serie over de raderstoomboot De Majesteit zien. Zo'n boot wordt voortbewogen door schoepenraden die worden aangedreven door stoommachines. Bij De Majesteit zitten die raden aan de zijkanten van de boot. Al met al een mooi staaltje van een destijds indrukwekkende technische ontwikkeling.

Nog zo'n staaltje van toenmalige techniek was de serie over het Ir. D.F. Woudagemaal, een stoomgemaal bij Lemmer. Jan Menzinga, John Klooster en Frans van de Kamp hadden er een coproductie van gemaakt door de gesproken audiotour te voorzien van 3D-beelden.

De serie Coalminers of the past gaf ons een kijkje in de zware omstandigheden waaronder mijnwerkers diep ondergronds hun werk deden. Manfred Jägersberg en Winfried Patzer hadden daarbij gebruikt gemaakt van zwart-witstereoglasplaten die door het Bergbau Museum in Bochum waren gescand. Wel had genoemd tweetal de kwaliteit van de beelden waar nodig verbeterd.

Van een heel andere orde was de serie Balloon Festival van John Hart, een kleurrijke vertoning van honderden luchtballonnen in allerlei vormen waarbij duizenden toeschouwers naar dit schouwspel waren komen kijken.

Van Gert-Jan Wolkers zagen we een serie over het Nationaal Militair Museum in Soesterberg. In een immens grote hal stonden allerlei militaire vervoersmiddelen voor het transport van bijvoorbeeld kanonnen en anders geschut.

Apart waren de series van Willebrord Dorrestein en Takashi Sekitani. Willebrord had voor zijn serie China Light 's avonds glasculpturen in de Botanische tuin Utrecht op fort Hoofddijk gefotografeerd. Door een bewuste onderbelichting gaf dit een heel apart effect. De serie van Takashi Sekitani was gemaakt met een 360°-camera, wat eveneens aparte effecten gaf.

Voorbeelden van series die eerder in Huizen werden vertoond zijn Kasteel Huis Bergh (Job van de Groep, 3DB 214), Disneyland (Harry zur Kleinsmiede, 3DB 213 en een artikel hierover in 3DB 208), de Reuzen van Leeu-

warden (Rik van Schagen, 3DB 213), Around the World in 7 minutes (Emile Moresco, 3DB 214), Cordoba (Roland de Raeve, 3DB 213), Sanatorium du Basil (René Vonk, 3DB 211), Lentedag bij Schalkwijk (Jaap van Loon, 3DB 215), Roadtrip Sydney-Adelaide (John Klooster, 3DB 213), Zeche Zollern II (Manfred Jägersberg en Theo van Dam, 3DB 214), Sketchfab (Rik van Schagen, 3DB 211), The Owl House (Jaap Hos, 3DB 215) en Taj Mahal (Arjan Spiekstra, 3DB 211).

Tussen de projectieblokken was er tijd voor een bezoek aan de diverse informatietafels. Zonder anderen tekort te doen, sta ik ook hier alleen stil bij de meest aansprekende zaken. Ap Bernhart liet 2D-video's gemaakt met een 360°-camera zien (foto 1). Pieter van Hout deed er een dimensie bij en liet met de Oculus Go 3D-video's ervaren (foto 2), waarover hij ook schreef in 3DB 214. Chris Visser toonde fantogrammen waarbij de objecten uit een horizontaal schijnraam tevoorschijn kwamen (zie het artikel op pagina 24). Dieck Tilanus liet zien hoe hij op eenvoudige wijze digitale stereo-opnamen in een Word-bestand kan bekijken, waarover hij o.a. schreef in 3DB 214.

Het begin van de middag was een feestelijk moment voor John Klooster, want Job van de Groep mocht hem namens de ISU de 1^e prijs uitreiken van de fotocompetitie in het kader van het ISU-congres 2019 in Lübeck (foto 3). John was namelijk niet meer in Lübeck ten tijde van de prijsuitreiking en zo keerde hij na afloop van de Open dag met een oorkonde en een 3D-kunstwerk achter glas huiswaarts. Zie pagina 51 voor zijn winnende foto.

Foto 1. Ap Bernhart demonstreert het werken van 360°-video.

Foto 2. Het bekijken van een 3D-video met een VR-bril.

In de loop van de dag wisten steeds meer mensen de weg naar de Open dag te vinden, want uiteindelijk zijn er zeker honderd bezoekers geweest. Jan Broeders heeft van achter zijn tafels achter in de zaal daar goed zicht op! Ook hebben drie personen zich daadwerkelijk ingeschreven als lid!

Deze Open dag was natuurlijk niet mogelijk geweest zonder het projectieteam. Met een woord van dank aan allen die deze dag tot een succes hebben gemaakt, sluit ik dit verslag af.

Sophieke Nijhuis-Bouma

Foto 3. John Klooster met zijn 1^e prijs van de fotocompetitie van het ISU-congres 2019.

Verslag van de 203^e verenigingsdag 30 november 2019

De vijfde en laatste verenigingsdag van 2019 werd bezocht door ruim 60 mensen en onze programmamaker John Klooster had weer gezorgd voor een gevarieerd programma, waarbij de series vakkundig werden gepresenteerd door Ernest van Loon. Drie series waren gemaakt tijdens het recent gehouden ISU-congres in Lübeck. René Kraakman liet in zijn serie Lübeck eerst beelden zien van de Hanzestad als eeuwenoude havenstad aan de Oostzee. Daarna schakelde hij over naar de huidige tijd en liet veel aanwezige graffitikunst zien, met bijpassende muziek. De serie Lübeck – wie man in die Gänge kommt, van Manfred Jägersberg was een soort stadswandeling door smalle straatjes en langs allerlei verstilde plekjes. De derde serie naar aanleiding van het ISU-congres was van Dennis Boersma en had de excursie naar Miniatur Wunderland Hamburg als onderwerp. Dit is met een oppervlak van bijna 1500 m² de grootste modelspoorbaan ter wereld. Ook is er onder meer een miniatuur van Knuffingen International Airport, compleet met opstijgende, landende en taxiënde vliegtuigen. In de getoonde serie wisselden stilstaande en bewegende beelden elkaar af, zonder dat het kijkgenot daaronder te lijden had. Chapeau!

In de serie 1985 van Bernhard Golla zagen we allerlei spannende beelden van vergane glorie en verval. Aan het eind van de serie werd duidelijk dat het ging om een woning annex molen in het Luxemburgse Greiveldingen, die na de dood van de eigenaar in 1985 bij gebrek aan een nieuwe eigenaar in verval was geraakt. Terug in Nederland nam Ineke Deckers ons mee naar Maassluis om vandaaruit met de nieuwe metrolijn naar Hoek van Holland te gaan. Alweer een aantal jaren geleden zagen we een serie waarin de laatste trein op het traject Rotterdam – Hoek van Holland reed, waarbij Maassluis ook toen het opstappunt was. De aanleg van de metrolijn liep overigens enkele jaren vertraging op.

Theo van Dam liet Herfstbeelden in Twente zien die hij met een Panasonic 3D Lumix G 12.5mm f/12-lens had gemaakt. Vanwege overlap in de beide beelden had hij gekozen voor een vierkant formaat. Tijdens het programmaonderdeel Dia's en Video's van leden gaf hij nog een technische toelichting op deze serie. De serie Sky dive van Jaap Hos was een video gemaakt bij City Skydive in Utrecht, naast de A2 bij Maarssen. In met propellers opgestuwde lucht kun je na enige instructie en in speciale pakken zweven in een windtunnel. Met beide benen weer op de grond nam Jaap Karman ons mee voor een rondvaart door de grachten van Delft. De uitleg van de stuurman zorgde voor passend commentaar bij deze video. De serie The city of Robin Hood was een coproductie van Jaap van Loon en zijn dochter Ninette die mooie foto's had gemaakt van Robin Hood's Bay, een klein vissersstadje aan de kust van North Yorkshire in Engeland. Zoals we wel vaker van Jaap gewend zijn, had hij de montage voor zijn rekening genomen. Het ochtendprogramma werd afgesloten met Kedeng Kedeng, een serie van René Vonk. De beelden waren opgenomen tijdens een van de stoomdagen van de stoomgroep Turnhout. Niet al het rijdend materieel werd overigens aangedreven door stoomkracht, want er reden ook geëlektrificeerde modellen.

Na de lunchpauze werden onder de titel Het perfecte plaatje 2019 de inzendingen voor de Stereofotocompetitie getoond. Dit jaar bestond de jury uit Willebrord Dorresteyn, Arjan Spiekstra en Jaap Hos. Zij hadden zich gebogen over 125 foto's door in totaal 16 leden aangeleverd. De prijswinnaars waren René Kraakman (1e prijs), John Klooster (2e prijs) en Job van de Groep (3e prijs) en zij ontvingen aansluitend uit handen van Dennis hun oorkonde en een lenticulaire afdruk van hun winnende foto. Meer informatie over de uitslag staat op pagina 18 in dit 3B-Bulletin.

In Dia's en Video's van Leden lieten Hans Ketelaar en Paul Aardema zien hoe ze met de chachamethode 3D-opnamen van paddestoelen hadden gemaakt. Job van de Groep liet beelden zien van de tentoonstelling in het landbouwmuseum op Tiengemeten, waar met Meccano schaalmodellen van allerlei landbouwmachines waren gemaakt. Ook had hij opnamen van het indrukken Monument voor de Opstand van Warschau die plaatsvond in 1944. Van Roland De Raeye zagen we twee series van een stedentrip (zie pagina 10 en 11 voor een indruk - red.). In Bangkok liet hij ons naast veel tempels en heiligdommen ook kleurrijke markten met allerlei kraampjes waar eten werd bereid, zien. De serie over Sydney was in 2001 gemaakt tijdens het ISU-congres in Sydney en was gebaseerd op gescande analoge dia's. Roland had zoals altijd zijn series voorzien van passende muziek, namelijk uit Thailand resp. Australië. Van geheel andere orde was de bijdrage van Robert van den Brink met als titel Het bouwen van mijn huis. Door het versneld vertonen van videobeelden zagen we in ruim 7 minuten hoe tegenwoordig een huis wordt gebouwd, van het plaatsen van betonblokken en kozijnen, het metselen van de buitenmuren, de opbouw van het dak, het leggen van de dakpannen en tot slot het afbreken van de bouwsteigers. Of het toeval is dat het bouwbedrijf ook Van den Brink heette, werd niet duidelijk.

Na de middagpauze zagen we o.a. de coproductie van Luk De Rop en Theo van Dam. Luk kennen we van zijn fascinatie voor stereo-opnamen van wolken. Theo liet Luk hierover vertellen en verlevendigde de beelden met pakkende ondertitels. De waarschuwing aan het eind van de serie dat het maken van 3D-foto's van bliksems gevaarlijk is, getuigde daarbij van humor. Met René Vonk gingen we even naar de kust van Frankrijk waar jeu de boules werd gespeeld en Jes Spoelstra was onze gids in Noord-Spanje. Hij had zijn foto's van plaatsnamen voorzien, zodat we wisten waar we waren op onze reis langs veel rijkversierde kerken en kathedralen. Hekkensluiter was de serie van Gerard de Boer over de Rembrandtdagen in Leiden. In Rembrandts geboorteplaats is uitgebreid stilgestaan bij het feit dat de schilder daar 350 jaar geleden overleed. Gerard volgde de route waarlangs het leven van 350 jaar terug werd verbeeld en maakte er een 3D-video van. Die route begon bij het atelier van Rembrandt van Rijn aan het Galgewater, tegenover molen De Put, waar zijn vader molenaar was. Rembrandt volgde als 9e kind zijn vader dus niet op. Door de opnamen van de straatnaambordjes was de route goed te volgen, maar de vele bewegingen in de voorgrond van de opnamen, zorgden wel voor een onrustig beeld. Al met al was het weer een geslaagde verenigingsdag, waarbij er zich ook nog een nieuw lid heeft aangemeld.

Sophieke Nijhuis-Bouma

Foto 1. NVvS-promotie op de fotograficabeurs in november 2019 door onder andere Job van de Groep, Theo van Dam en Dieck Tilanus. De stand ernaast (links in beeld) Jeroen de Wijs.

"Bangkok" door Roland De Raeve

10

3D-Bulletin nummer 216 - jaargang 2020

"Sydney" door Roland De Raeve

"Algemene Ledenvergadering 2020"

Zaterdag 25 januari 2020 te Huizen

1. Opening door de voorzitter.
2. Vaststellen van de agenda.
3. Verslag ALV 2019 door de secretaris.
4. Ingezonden stukken.
5. Jaarverslag 2019 door de secretaris.
6. Jaarverslag 2019 door de penningmeester.
7. Verslag van de kascommissie.
8. (Her)verkiezing van de kascommissie.
9. Status en ondersteuning van de Regiogroepen.
10. Bestuurswisselingen.
11. Toekomstplannen bestuur door de voorzitter.
12. Begroting voor het jaar 2020 door de voorzitter.
13. Uitreiken "Gouden speldjes" voor 25 jaar lidmaatschap.
14. Erelidmaatschap, Lid van Verdienste.
15. Rondvraag.
16. Sluiting.

Relevante stukken staan op het afgeschermd deel van de website van de vereniging en zullen in beperkt aantal bij de ALV ter inzage liggen. U wordt verzocht voorafgaand aan de ALV kennis te nemen van de inhoud van deze stukken.

Het bestuur

"25 jaar lid in 2019"

De Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie eert haar trouwe leden door bij een lidmaatschap van 25 jaar een gouden speld te overhandigen. Het is gebruikelijk om de jubilarissen uit te nodigen om de gouden speld tijdens de algemene ledenvergadering te laten uitreiken door onze voorzitter.

De jubilarissen in 2019 (lid geworden in 1994) zijn de volgende leden:

- Dhr. T.D. Lange
- Dhr. H. Bekker
- Dhr. G.P.A. Frijlink
- Dhr. T. van Heuvel
- Dhr. P.J. de Kok
- Dhr. G.A. Engels
- Dhr. H. Böker
- Dhr. H.T.J.G. van der Weijst
- Dhr. M. van de Sluis
- Dhr. H. van Woerden

De lijst van jubilarissen wordt met zorg samengesteld. De gegevens voor het samenstellen van deze lijst worden gehaald uit onze ledenadministratie. Ondanks onze zorgvuldigheid kan het voorkomen dat u ten onrechte niet op deze lijst voorkomt. Daarvoor bij voorbaat onze excuses. Indien u vindt ook in aanmerking te komen voor onze jubileumspeld voor 25 jaar lidmaatschap geeft u dan onze ledenadministrateur daarvan een bericht (zie pagina 2 voor contactgegevens).

Jan M. Broeders, penningmeester NVvS

VR in Regio Midden (voorheen 't Gooi)

Het programma van de novemberbijeenkomst van 3D-club regio Midden bestond deze keer niet uit het, zoals gebruikelijk, aan elkaar laten zien en het beoordelen van nieuwe series en probeersels, maar uit een uitgebreide bespreking van wat 180°- en 360°-fotografie zoal inhoudt, van het maken van 2D- en 3D-video's en uit een demonstratie van Virtual Reality. Daarvoor was NVvS-medelid en deskundige Pieter van Hout uitgenodigd, die samen met zijn kompanen Frank Spee uit Berlicum (onder Den Bosch) speciaal naar Nieuwegein was afgereisd. De clubbijeenkomst vond deze keer namelijk plaats in de woning van de clubvoorzitter Arjen Spiekstra. Arjen beschikt over een mega grote 4K 3D-TV (LG 65" Ultra HD), die het opstellen van een projectiescherm + beamers overbodig maakt. Het was alleen jammer dat de TV deze keer alleen werd gebruikt als verlengstuk van het (mono-)beeldscherm van de laptop van Pieter en zélf geen 3D-beelden liet zien. Pieter had verschillende VR-brillen bij zich, waaronder de Oculus Go en de Quest. Op het moment dat een van de aanwezigen de geavanceerde VR-bril op had, konden de andere clubleden op de TV (in gewoon 2D) waarnemen, wat de drager van de VR-bril in 3D zag en deed.

Na de Powerpointpresentatie over 360/180 graden foto's en video's in 2D en 3D kwam er een indrukwekkende hoeveelheid verschillende 180°- en 360°-camera's voorbij.

Ook werden de volgende items aangestipt:

- PC-scherm streamen naar de Oculus (Virtual Desktop Streamer).

- Live kijken naar TV en 2D films bekijken.
- Beheersen van apps via PC op de Oculus.
- Gebruik van een portable NAS/WIFI-WAN-Router/power supply unit (RavPower model RP-WD009).

- Het streamen van de Oculus-beelden via een speciale OTG-USB/HDMI-kabel naar de TV/Monitor.

- Het draadloos streamen naar een smartphone.

- Het via Chromecast draadloos streamen van de Oculus Quest beelden naar de TV/Monitor.

- Het koppelen van de Oculus Rift-s aan de PC.

Het moge duidelijk zijn dat het de aanwezigen soms behoorlijk duizelde. "De kracht zit 'm in de herhaling", dus was de presentatie van Pieter een welkome oprisser van zijn voordracht tijdens de Open dag van de NVvS in Huizen op 23 september 2017, met dien verstande, dat die informatie is geactualiseerd, o.a. met nieuwe VR-brillen. In de 3D-Bulletins 207 (pagina 52), 208 (pagina 32) en 214 (pagina 30) is een en ander na te lezen over de bijzondere camera's en VR. Wil je meer weten over deze aan 3D-gelieerde materie? Neem dan gerust contact met Pieter op (p.van.hout@home.nl) of met bijv. Robert van den Brink, die ook tijdens de Open dag in 2016 een VR-demonstratie heeft verzorgd.

Job van de Groep

Foto 1. De bijeenkomst van Regio Midden in de huiskamer van Arjen Spiekstra.

Mededelingen Bibliotheek N.V.v.S.

In deze rubriek worden aankondigingen gedaan van nieuwe aanwinsten voor de NVvS-bibliotheek. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om nieuwe aanschaffingen, geschenken boeken of ontvangen tijdschriften. Ze zijn vanaf heden te leen uit de bibliotheek. Ook de verkoop van dubbele exemplaren van reeds aanwezige boeken komt hier aan de orde.

Voor de hieronder nogmaals aangeboden boeken geldt "wie het eerst komt, die het eerste maalt". Een berichtje aan mij (zie pag. 2 van het 3D-Bulletin) is daarvoor voldoende.

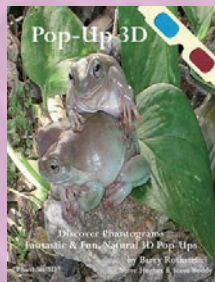
3D-MACRO

Roland De Raeve heeft bij het Kruidvat een album laten maken met daarin ruim 130 3D-macrofoto's uit zijn collectie. Het gaat daarbij niet alleen om afbeeldingen van planten, vruchten, insecten en paddenstoelen, maar ook om close-ups van allerlei voorwerpen. De bibliotheek mocht een exemplaar van dit album ontvangen.

Pop-Up 3D

Tijdens de Open dag liet Chris Vissers ons kennismaken met het fenomeen fantogrammen (zie het verslag hiervan elders in dit 3D-Bulletin). Daarna kwam het verzoek om over dit onderwerp het boek Pop-Up 3D van Barry Rothstein, Steve Hughes en Steve Boddy aan te schaffen. Hierin wordt een toelichting gegeven op wat een fantogram is en waarin het zich onderscheidt van een "gewone" 3D-afbeelding. Rothstein staat ook stil bij de meer algemene aspecten van 3D. De 30 afbeeldingen, veelal van dieren, zijn daarnaast voorzien van een toelichting.

Groningen in 3D

In 2018 verscheen Groningen in 3D - De stad in stereofoto's 1868-1940. In dit 96 pagina's tellende boek zijn voor genoemde periode de mooiste 63 stereofoto's uit de collectie van de Groninger Archieven als anaglif afgedrukt.

Van de locaties van deze stereofoto's is ook een foto van de hedendaagse situatie opgenomen. De auteurs Henk Werts, Dienneke de Vries en Willem van Wijnen staan in de inleidende hoofdstukken stil bij o.a. de toenmalige Groningse (stereo)fotografen zoals Friedrich Julius von Kolkow, Ernestus Daniël Hendrikus Schutter, Johannes Gerhardus Kramer en Willem Blankenstein. Daarna volgt een korte uiteenzetting over de stereofotografie en de geschiedenis daarvan. Ook wordt een korte toelichting gegeven op de totstandkoming van de stereoafbeeldingen in het boek.

Stereoscopy

Onder de naam Stereoscopy verschijnt vier keer per jaar het bulletin van de International Stereoscopic Union (ISU). Evenals het 3D-Bulletin van de NVvS bevatten ook de nummers van Stereoscopy veel mooie stereoafbeeldingen en nodigen ze zeker uit tot lezen en kijken.

Stereoscopy nummer 118 (2019 nr. 2) opent met informatie over het 22ste ISU World Congress dat ten tijde van het verschijnen van dit 3D-Bulletin al een aantal maanden voorbij is. Vervolgens neemt Don Komarechka (Barrie, Ontario, Canada) met zijn artikel Taking Macro Photography into 3D de lezer mee in de wereld van het maken van 3D-macrofoto's. Hij beschrijft hoe hij te werk gaat en laat aan de hand van foto's het

indrukwekkende resultaat hiervan zien. Thierry Mercier en Patrice Cadot (Parijs) maken ons in hun artikel met vele foto's Three Twin Camera Rigs deelgenoot van hun ervaringen met het zelf koppelen van digitale camera's. Roland De Raeve houdt een korte bespiegeling over anaglifien, eerder gepubliceerd in 3D-Bulletin 201. Vervolgens bespreekt Jorge Westendarp (Mexico City, Mexico) de uiteenlopende resultaten van een enquête onder ISU-leden met betrekking tot het bekijken van de stereobeelden in Stereoscopy. De resultaten zijn gebaseerd op 172 respondenten, een respons van ca. 22%. Hermine Raab (Wenen) blikt in 3Dimensionale 2018 - 90 Years of Stereoscopy in Austria terug op het 90-jarig bestaan van onze Oostenrijkse zusterclub. De Gallery bevat dit keer 18 zeer uiteenlopende stereofoto's aangeleverd door leden uit Duitsland.

Nogmaals in de aanbieding

In 3D-Bulletin 215 werd een aantal boeken te koop aangeboden. Dat leidde niet tot een verkoop. Daarom worden ze nogmaals en nu gratis aangeboden, mits afgehaald tijdens een vereni-

gingsdag. Anders moet wel voor de portokosten worden betaald.

Het betreft de volgende boeken: Fotografie in de praktijk (dr. A. van Kreveld ,1941), Prisma fotoboek (Peter Charpentier, 1958) en Foto- en filmomnibus (Peter Charpentier, 1968).

SOPHIEKE NIJHUIS-BOUMA
Bibliothecaris

Mentor-Leerling oproep

Een van de doelstellingen van de vereniging is het uitwisselen van kennis en ervaring tussen de leden. Dit kan tijdens de pauzes op de verenigingsdagen in Huizen of op de bijeenkomsten van de Regio's. Maar zit je met een acute vraag over bv. het gebruik van een computerprogramma zoals SPM, COSIMA, WINGS, PtE, ..., dan zou je graag direct contact willen hebben met iemand met kennis op dat gebied.

Zoekt u hulp op specifieke gebieden, bv. het inramen van stereoparen met StereoPhoto Maker, het verbeteren van foto's in Photoshop of het maken van een show of wilt u uw kennis en ervaring met medeleden delen, neem dan contact met mij op. Dan zal ik zo goed mogelijk proberen u met elkaar in contact te brengen.

Voor zowel mentor als leerling geldt: het is uw hobby dus het moet voor beiden leuk blijven. Mocht het dus niet 'klikken' tussen mentor en leerling dan moet dat zonder problemen aangegeven en geaccepteerd kunnen worden.

Dennis Boersma
voorzitter@stereofotografie.nl

Hoe komt u in 't Visnet te Huizen?

Met de **auto** vanuit Amsterdam of Amersfoort over de A1. Afslag Huizen nemen. Na het passeren van de gemeentegrens bij het tweede stoplicht naar rechts. Na 100 meter links afslaan. Alvorens de De Ruyterstraat in te gaan, kunt u uw auto al parkeren.

Openbaar vervoer: Neem vanaf station Naarden-Bussum de regioliner bus 100 richting Blaricum (vertrekt op het hele en halve uur, reistijd 12 minuten). Uitstappen halte Prins Bernhardplein te Huizen. Loop richting de ING Bank (50 m links), alwaar u rechtsaf de De Ruyterstraat inloopt. 't Visnet bevindt zich na ongeveer 80 m aan de linkerzijde.

Het adres van Zalencentrum 't Visnet: De Ruyterstraat 7, 1271 SR Huizen.
Telefoon: 035-5253777

Ledenmutaties

Nieuwe leden:

Theo de Klerk, Bussum
Bert Rendering, Vlaardingen
Rinus Alberti, Bilthoven

Verhuisd:

Ole Schepp, Epe
Jan Groeneveld, Den Haag
Alexander Baglikov, Hilversum
Victor Reijs, Lochem

Ereleden:

Henk Reijnders
Jaap van Loon
Johan Steketee
Gert-Jan Wolkers

JAN M. BROEDERS
LEDENADMINISTRATEUR
N.V.v.S.

Word lid van de N.V.v.S. e-groep !

Sedert juni 2009 bestaat de "nvvs e-groep". De e-groep heeft als doel informatie sneller naar de leden te krijgen en ook de onderlinge communicatie tussen de leden te bevorderen. Zo wordt het mogelijk om tussen het verschijnen van de 3D-Bulletins door zaken als interessante 3D-activiteiten bekend te stellen. Word dus snel lid! Hoe is dat mogelijk?

1. Ga naar www.yahogroups.com.
2. In de zoekbox "nvvs" intypen.
3. Klik op het blauwe veld aan de rechterzijde waarop staat "Join this Group!".
4. Volg de verdere aanwijzingen.

Voor de duidelijkheid: Alleen N.V.v.S. LEDEN kunnen lid worden van de e-groep.

Verenigingsdagen

Programma verenigingsdag 204 en 205

Zaterdag 25 januari 2020 - ALV

11.00 uur: Algemene Ledenvergadering.

12.00 uur: Lunchpauze.

13.30 uur: **DIGITAAL BLOK 1.**

14.15 uur: Theepauze.

14.45 uur: **DIGITAAL BLOK 2.**

15.30 uur: Sluiting door de voorzitter.

JOHN KLOOSTER
PROGRAMMASAMENSTELLER

Zaterdag 28 maart 2020

11.00 uur: Opening door de voorzitter.

11.15 uur: **DIGITAAL BLOK 1.**

12.00 uur: Lunchpauze.

13.30 uur: **DIGITAAL BLOK 2.**

14.15 uur: Theepauze.

14.45 uur: **DIGITAAL BLOK 3.**

15.30 uur: Sluiting door de voorzitter.

Programmaoverzicht onder voorbehoud.

*De invulling van de projectieblokken wordt een aantal dagen van tevoren gepubliceerd op de website van de NVvS:
<http://www.stereofotografie.nl>*

Bijdragen voor de verenigingsdagen dienen tijdig te worden ingeleverd bij John Klooster. Neem voor de wijze van versturen van grote bestanden contact op met John (zie pagina 2 voor contactgegevens). In de bestandsnaam graag de tijdsduur opnemen. Bv.: naam_3m06s.ext

N.V.v.S. - verenigingsdata 2020

Zaterdag 25 januari 2020 (**ALV**), Zaterdag 28 maart 2020, Zaterdag 6 juni 2020, Zaterdag 26 september 2020 (**OPEN DAG!**) en Zaterdag 21 november 2020.

Driedimensionaal

Geachte lezer,

Dank voor uw interesse in dit 3D-Bulletin. Het 3D-Bulletin is het blad van, voor en door de leden van de Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie.

In de secties Verenigingsnieuws en Verenigingsdagen worden de leden op de hoogte gehouden van nieuws en activiteiten van de vereniging. Hieronder vallen onder andere verslagen van de Algemene Ledenvergadering en de landelijke verenigingsdagen, aanwinsten van de bibliotheek en de data van de landelijke verenigingsdagen.

In de sectie Driedimensionaal staan artikelen met betrekking tot stereofotografie in zeer brede zin. Dit zijn educatieve artikelen over stereofotografie en waarneming van diepte, met theoretische achtergronden en praktische toepassingen. Maar ook de ervaringen van de leden met het uitoefenen van hun hobby. Verder bevat deze sectie beoordelingen van de nieuwste apparatuur en software voor het maken en weergeven van stereofoto's en -video's. De inhoudsopgave op pagina 3 zal u een indruk geven van de variëteit.

Daarnaast bevat het blad in alle secties natuurlijk ook vele door de leden gemaakte stereofoto's.

3D-Bulletin

Een significant deel van de contributie van de leden gaat naar het maken van dit 3D-Bulletin dat in kwalitatief hoogwaardige papieren vorm onder de leden verspreid wordt. Daarom kunnen we dit 3D-Bulletin niet zomaar gratis in digitale vorm ter beschikking stellen. Wij hopen op uw begrip hiervoor.

Volledige versies van het bulletin zullen met een jaar vertraging op de website van de vereniging geplaatst worden. Van recente nummers van het 3D-Bulletin wordt een versie geplaatst waarin de sectie Driedimensionaal vervangen is door de tekst die u nu leest.

Vindt u het jammer dat u de sectie Driedimensionaal van deze uitgave van het 3D-Bulletin niet kan lezen? Overweeg dan lid te worden van onze vereniging (zie onze website voor details). U krijgt het 3D-Bulletin dan driemaal per jaar thuisbezorgd. Verder geeft het lidmaatschap toegang tot onze verenigingsdagen waar de leden onderling hun ervaringen uitwisselen en genieten van hoogwaardige 3D-projectie van stereo-opnames van de leden. Wilt u eerst eens vrijblijvend kennismaken, bezoek dan onze Open Dag in september of meldt u aan bij de voorzitter of de penningmeester met het verzoek om een reguliere verenigingsdag als introduc e bij te mogen wonen.

Heeft u interesse in de stereofotografie (het zelf maken van stereofoto's en/of genieten van het kijken naar stereofoto's) dan hopen wij u als lid van onze vereniging te mogen verwelkomen.

Namens de Nederlandse Vereniging voor Stereofotografie,

Dennis Boersma
Voorzitter

ps.: Bent u reeds lid van de vereniging en wenst u het 3D-Bulletin in digitale vorm te ontvangen om het op uw pc of tablet te lezen stuur dan een verzoek hiertoe per e-mail aan: voorzitter@stereofotografie.nl

COPYRIGHT © NEDERLANDSE VERENIGING VOOR STEREOFOTOGRAFIE, REG.NR. V 40407102
K.V.K. TE 'S-GRAVENHAGE, ISSN 1382-0974

